

**JACOBS, Jan F.** (Londerzeel 24 maart 1828 – 1907). Studeerde aan de **Rijksnormaalschool van Lier** en werd daarna adjunct-leraar in Wolvertem, leraar en directeur van de gemeentelijke scholen in Sint-Joost-ten-Node en provinciaal inspecteur in Brabant. Jacobs was de auteur van talrijke Nederlandstalige en Franstalige schoolboeken. Verder propageerde hij in verschillende geschriften de pedagogische ideeën van Fröbel.

Jacobs behoorde tot de eerste generatie geïmmigreerde **flaminganten** in Brussel, die snel van de culturele actie overstapten naar de eis tot administratieve en wettelijke hervormingen ten voordele van de moedertaal. In 1859 hielp hij mee aan de vertaling van het rapport van de **Grievencommis-sie**. Twee jaar eerder was hij in Brussel met **Jozef Blockhuys** medestichter van de Vlaamsgezinde **Onderwijzersbond**, die ijverde voor de materiële en morele belangen van de leerkracht in het lager

onderwijs. Met Johan M. Dautzenberg stichtte hij het pedagogisch tijdschrift *De Toekomst*, dat hij tot 1862 leidde en dat gold als het orgaan van de Onderwijzersbond. Sinds 1856 werkte hij ook mee aan *De Klauwaert*, in 1858 de spreekbuis van *Vlamingen Vooruit*. Via deze vereniging nam hij deel aan de Vlaamse strijd. Zijn ijveren voor de Fröbel-methode paste volledig in de progressieve maatschappelijke doelstellingen van *Vlamingen Vooruit*. In 1859 en 1861 redigeerde hij mee de twee *Jaerboekjes* van de vereniging. Vanaf 1861 was hij lid van het *Vlaamsch Verbond* en in 1864 behoorde hij tot de stichtende leden van de liberale *Ligue de l'Enseignement*, die net als de Onderwijzersbond ijverde voor de belangen van de onderwijzer en voor de vernederlandsing van het onderwijs.

WERKEN: Artikelen in *De Toekomst*; *De Klauwaert*; *L'éducation de la femme*; *Jaerboekje van Vlamingen Vooruit*; – *Méthode de lecture*, z.j.; – *Deuxième livre de lecture, basé sur les principes psychologiques*, z.j.; – met J. Blockhuys, *Beredeneerde leergang voor het rekenen*, 1854; – *Premier livre de lecture, basé sur les principes psychologiques*, 1859; – *Deuxième livre de lecture, basé sur les principes psychologiques*, 1859; – *Manuel pratique des jardins d'enfants de Frédéric Froebel: à l'usage des institutrices et des mères de famille*, 1859; – *De Dieren*, 1865; – *De Delfstoffen*, 1865; – met B. de Maerenholtz, *Phénomènes de la nature*, 1869.

LITERATUUR: E. Gubin, *Bruxelles au XIXe siècle: berceau d'un flamingantisme démocratique (1840-1873)*, 1979; – F. Simon, 'De Onderwijzersbond, de eerste beroepsvereniging voor onderwijzers in België (1857-1869)', in *WT*, jg. 41, nrs. 2-3 (1982), p. 76-94 en p. 150-164; – A. Deprez (e.a.), *De Toekomst 1857-1898*, 3 dln., 1992.

SAM VAN CLEMEN